

Pædagogisk tilsyn; Hvepsebo 2021

Der tages udgangspunkt i observationerne, dialogen og øvrig viden om institutionen, for at kunne placere institutionen i den rette kategori. Se evt. faglig dialogguide for at se, hvad konsulenten ser efter i sine observationer og hvilke faktorer konsulenten vurderer efter.

1. Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag

”Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag – og udsatte børn har et særligt behov for at blive set og få omsorg. Alle børn skal opleve et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor de mødes med respekt og anerkendelse”.

Vurdering: Vedligehold indsats

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes det, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning. Det vurderes, at der arbejdes målrettet med sociale relationer, så det ses tydeligt i praksis på tværs af alle stuer. Der observeres positivt relationsarbejde, hvor det ses, at det enkelte barn mødes omsorgsfuldt i trygge læringsmiljøer af lyttende og anerkendende voksne. Personalet i dialogen kan med konkrete eksempler og refleksioner redegøre for, hvordan der i praksis arbejdes med pejlemærket. På disse baggrunde, vurderes Hvepsebo i *vedligehold indsats*.

Begrundelser:

Det vurderes, at der på tværs af alle stuer i Hvepsebo udmøntes omsorgspædagogik af høj kvalitet. Dette kommet til udtryk ved, at der observeres nærværende og omsorgsfulde voksne, der italesætter, spejler og hjælper børnene med at sætte ord på børnenes følelser, intentioner og handlinger. I dialogen drøftede vi konkrete observationer, der viser at personalets handlinger i relationen med børnene viser en høj grad af relationskompetence, hvilket ses ved at personalet i praksis er fysisk i børnehøjde med børnene og har positiv ansigt-til-ansigt kontakt med børnene. Samtidig ses en *fælles opmærksomhed* om et *fælles tredje* i mindre børnegrupper, hvor det ses, at personalet er lyttende, har fokus på turtagning i kommunikationen, er opmærksomme på børnenes egne initiativer og taler med børnene om deres oplevelser. Det observeres, at denne tilgang til børnene skaber gode betingelser for længerevarende positive samspil mellem børn-voksne og børnene imellem. På tværs af stuerne observeres imødekommende voksne, der har deres opmærksomhed rettet mod børnene og som ses i positive samspil med børnene. Det ses, at personalet møder børnene med smil, glad mimik, øjenkontakt og positiv fysisk kontakt som kram, sidde på skødet, holde i hånd og positiv italesættelse.

Det observeres, at personalet er til rådighed, får øje på og tilbyder det enkelte barn relevant hjælp, når det ses, at et barn er bange, usikker, ked af det eller har behov for hjælp til konfliktløsning. Fx ses at børn der er kede af de, mødes af omsorgsfulde voksne, der fysisk bringer sig i øjenhøjde med børnene, og i et roligt og inviterende toneleje sætter ord på børnenes følelser og handlinger. Desuden ses flere eksempler på, at børn på eget initiativ henvender sig til de voksne, hvis de ønsker hjælp til konfliktløsning, et kram eller har noget på hjerte, som de gerne vil fortælle en voksen.

Det går som en rød tråd på tvær af stuer, at der observeres positive mødeøjeblikke, hvor det ses at personalet ser, følger, afstemmer og responderer relevant på børnenes signaler, omsorgsbehov og initiativer. Dette kommer til udtryk ved, at der ofte observeres situationer, hvor personalet viser det enkelte barn, at de har

forstået barnets udtryk, hvilket ses ved, at personalet afstemmer, sætter ord på og responderer på barnets handlinger i overensstemmelse med barnets udtryk og bekræfter barnets oplevelse. Observationerne efterlader et samlet indtryk af, at der er en varm og imødekommende tone i Hvepsebo, hvor børnene mødes differentieret alt efter behov og nærmest udviklingszone. Det tales til og med børnene i et roligt og inviterende toneleje.

I dialogen beskrives, hvordan personalet arbejder bevidst og systematisk med at sikre, at alle børn oplever positiv voksenkontakt, bl.a. ved at inddele børnene i mindre grupper. Desuden gennemgås alle børn løbende og systematisk på stuemøder og via TOPI. Videre beskrives, at der har været og løbende er fælles faglige drøftelser af tilgangen til relationsarbejdet, og hvordan relationsarbejdet i praksis skal se ud i hverdagshandlinger i mødet med børnene. Disse drøftelser er bl.a. koncentreret omkring ICDP's otte samspilstemaer for godt samspil, som Hvepsebo arbejder med udgangspunkt i.

Hvepsebo har taget stilling til og kan redegøre for, hvordan børn i udsatte positioner sikres positiv voksenkontakt på daglig basis, bl.a. via små børnegrupper, fælles videndeling om børnene og erfaringsudveksling af, hvordan de enkelte børn profiter af at blive mødt. Børn der er i en udsat position drøftes på møder med det formål at få flere perspektiver på børnenes trivsel, styrker og hvilke tiltag de enkelte børn vil profitere af. Der laves handleplan på børn i udsatte positioner. Disse følges løbende op, justeres og evalueres.

I dialogen beskrives, at relationsarbejdet løbende evalueres på møder.

Anbefalinger:

- Fortsæt det positive relationsarbejde med fokus på mindre børnegrupper, der skaber gode betingelser for omsorg, nærvær, kommunikation og fælles opmærksomhed.

Dette pejlemærke kan knyttes til det fælles pædagogiske grundlag i den styrkede læreplan under barnesyn, dannelse, social udvikling og alsidig personlig udvikling.

2. Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle

"Alle børn skal opleve at være en del af et socialt fællesskab. Børn med særlige behov skal inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Personalets respekt for børnenes egne kulturfællesskaber er central".

Vurdering: Tilpas indsats

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at Hvepsebo i forhold til vurderingskriterierne (jf. tilsynsrammen) har en god pædagogisk praksis. Det er i læreplanen beskrevet, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner. I praksis ses flere situationer hvor der observeres positivt inklusionsarbejde, der skaber gode pædagogiske rammer og muligheder for børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne, bl.a. via det *fælles tredje* i mindre børnegrupper. De udslagsgivende parameter for vurderingen *tilpas indsats*, er at det vurderes, at der er udviklingspotentiale i forhold til at nedenstående punkter ses tydeligere i praksis på tværs af stuerne:

- En yderlig kvalificering af og tilrettelæggelse af Micro overgangene til frokosten og i selve måltidssituationen, så disse situationer i højere grad bliver pædagogiske læringsmiljøer, hvor alle børn får erfaringer med- inddrages i og får deltagelsesmuligheder i dagligdagens opgaver og rutiner.
- Et større fokus på fordelingen af personaleressourcerne ved medarbejders fravær, da det ses at organiseringen af personalets ressourcer får betydning for personalets mulighed for at understøtte alle børns deltagelse i børnefællesskaberne og børnenes muligheder for fordybelse i aktivitet og leg.

Leg, inklusion og børnefællesskaber:

Dialogen og observationerne tegner et billede af, at der arbejdes systematisk med inklusion og fællesskaber som en integreret del af det pædagogiske arbejde. I dialogen drøftede vi flere konkrete observationer hvor det ses, at personalet skaber rammerne for inkluderende læringsmiljøer qua det *fælles tredje* i mindre grupper, ved måltiderne og i samlingen. Særligt observeres det, at personalet lykkedes særlig godt med at bruge legen til at understøtte børnene i at øve legestrategier, få øje på hinanden, være i samspil med hinanden og guide børnene i turtagning, som det fx ses i en bus-leg, hvor en voksen og syv børn er i en længerevarende leg over 30 minutter, hvor det ses, at alle børn har deltagelsesmuligheder. Det ses, at børnene profiterer af, at den voksne er deltagende i og bidrager ind i legen, når legen er ved at gå i stå.

Det observeres, at samværet mellem børnene er præget af, at alle børn er med i større eller mindre børnefællesskaber med positive barn-barn relationer. På tværs af stuerne og på legepladsen observeres overvejende lege og aktiviteter omkring et *fælles tredje* i små børnegrupper, hvor personalet skaber muligheder for, at alle børn har deltagelsesmuligheder i aktiviteter og lege på en positiv måde. Hen over formiddagen ses en god balance mellem børne- og vokseninitierede lege/aktiviteter. Det ses, at de voksne er engageret og aktive i at skabe inkluderende læringsmiljøer, hvor de voksne aktivt bruger sig selv i aktiviteterne og legene, og bruger *det fælles tredje* til at skabe rum og rammer til, at børnene får øje på hinanden, får erfaringer med at byde ind i et fællesskab, danner fællesskaber og legerelationer. Herigennem ses, at personalet aktivt understøtter børnenes inklusion i sociale fællesskaber. Det observeres, at børn som har uhensigtsmæssige strategier i forhold til at tage kontakt til andre børn, understøttes af personalet, der kommer med positive handleanvisninger, og guider børnene i at få øje på og få konkrete mestringsstrategier i forhold til at aflæse de andre børn. Desuden ses, at børnene understøttes i at få forståelse for hinanden, som det fx ses da en voksen taler med en gruppe børn om, at det er forskelligt, hvad man kan lide og hvad man kan gøre, hvis der er noget man ikke kan lide. Forældrerådsrepræsentanten supplerer med konkrete oplevelser, hvor hun har set at børnene lærer at tage hensyn til og hjælpe hinanden.

I dialogen drøftede vi, at der på observationsdagen ser ud til at være en ujævn fordeling af personaleressourcerne i forhold til, at der ses en medarbejder til 7-9 børn og to medarbejdere på legepladsen til 12 børn, hvoraf en voksen sidder og tegner med 1-2 børn. Medarbejderen der er alene på en stue med 7-9 børn, heraf mange af de yngste og nyere børn udførte et formidabelt omsorgsfuldt pædagogisk arbejde, men var på en vanskelig opgave i forhold til at kunne favne alle børns omsorgsbehov og i forhold til at understøtte alle børns deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne. For børnene fik det den betydning, at flere børn kommer i en udsat position. Fx ses et barn, der ad flere omgange kommer til at slå andre børn. Ligesom det ses, at de aktiviteter og lege, som den voksne igangsætter og forsøger at skabe ro og fordybelse omkring ofte afbrydes, da der er flere af de yngste børn der har brug for hjælp og tæt voksenunderstøttelse. Desuden ses en uklar organisering, hvor personalet ikke får afstemt med hinanden; en voksen kommer ind med et barn fra legepladsen, som "sendes" ud af den voksne på stuen, hvorefter den første voksne kommer

ind med barnet igen og først her afstemmer personalet, at barnet skal blive inde frem til frokost. Barnet ses tydeligt forvirret.

I dialogen beskrives, hvordan der er et særligt blik for børn i udsatte positioner, der har behov for særlig støtte til at komme ind i fællesskaberne. Fx beskrives, at personalet har gode erfaringer med at lave mindre børnegrupper, hvor der er fokus på barnets interesser og kompetencer, og relationer med få børn, der giver børnene bedre muligheder for at spejle sig i hinanden. Der udarbejdes skriftlige individuelle handleplaner på børn i udsatte positioner med konkrete tiltag i forhold til at inkludere alle børn i børnefællesskaberne.

Børn på en basisplads:

Hvepsebo har syv basispladser, som er fuldt integreret i almenpladserne med respekt for, at det enkelte barn har særlige behov for støtte til at indgå i hverdagen og børnefællesskaberne. I dialogen beskrives, hvordan der systematisk arbejdes med særlige fokuserede udviklingsforløb og handleplaner for børn på en basisplads med det formål løbende at se hvorvidt de indsatser der iværksættes, skaber en progression for det enkelte barn. På observationsdagen ses flere praksiseksempler på, at personalet skaber deltagelses- og udviklingsmuligheder for børnene ved at møde det enkelte barn inde for nærmeste udviklingszone og bringe barnet ind i et fællesskab med udgangspunkt i det barn kan mestre. Det observeres, at personalet forbereder børn forud for aktivitets-/sceneskift via mundtlige anvisninger eller via en Time timer. Ligesom det ses, at der er en opmærksomhed på at understøtte børn i fordybelse og ro ved at give mulighed for at trække sig tilbage med fx en lydbog. BCK yder support for børn på en basisplads.

Børnenes deltagelsesmuligheder og inddragelse i dagligdagens opgaver og rutiner:

Observationerne viser, at der i varierende grad er fokus på at inddrage børnene i dagligdagens rutiner og opgaver. Eksempelvis ses, at børn guides i og understøttes i selv at tage overtøj og sko på, da de skal på tur, samt til at fylde vand i egen drikke-dunk. Ligesom det ses, at børn og voksne i fællesskab rydder op efter endt leg/aktivitet.

Særligt i forhold til måltidet, observeres store forskelle på børnenes deltagelsesmuligheder i forbindelse med selve måltidet, og i overgangene før frokosten. På en stue ses, at to børn sammen med en voksen dækker bord til stuen. På en anden stue ses, at der opstår lang ventetid, hvor børn sidder ved bordene og venter, mens alle voksne ordner praktiske ting og gør klar til måltidet. Fx ses, at alle voksne henter service på vognene, deler service ud til børn og voksne, ligesom det er de voksne der deler mad ud til børnene. I dialogen drøftede vi, at der opstår en del uro, ventetid for børnene og voksne, der på kryds og tværs samtidig rejser sig fra bordene og ordner praktiske ting, uden at børnene inddrages eller der sættes en forudsigelig ramme for, hvad der skal ske. I dialogen drøftede vi, at de gode intentioner, praksiseksempler, mål og tegn der er beskrevet i læreplanen ses i meget lille udstrækning på observationsdagen, hvilket kalder på at genbesøge praksisbeskrivelserne og målene fra læreplanen, så der ses overensstemmelse mellem det der beskrives i læreplanen og i den daglige hverdagspraksis. I dialogen beskrives, at man er bevidste om dette, og at man skal være opmærksomme på, at corona-retningslinjerne er ophævet.

Det fysiske læringsmiljø:

Generelt observeres, at det fysiske læringsmiljø på stuerne er indrettet i mindre tematiserede legezoner ved hjælp af rumdeler/reoler, hvilket giver børnene adgang til at lege i mindre grupper og til forskellige legemuligheder som rolleleg, regellege og konstruktionslege. Legetøj, spil, papir, blyanter og farver ses overvejende placeret i børnehøjde, så børnene har fri adgang til disse.

På stuerne ses få muligheder for spontan indendørs leg, som kræver fysisk udfoldelse og højt tempo.

Hvepsebo har to fælles rum, som på skift bruges af stuerne til rytmik og mere aktive lege. Legepladsen

rummer mulighed for fysisk udfoldelse og lege med højt tempo. Alle stuer har indrettet en zone, hvor der er mulighed for at børn kan trække sig tilbage og finde ro og fordybelse. I dialogen drøftede vi kort, at man kan opkvalificere det fysiske læringsmiljø ved at blive endnu bedre til at gøre klar til legen i legezoneerne.

Anbefalinger:

Organisering af personaleressourcerne ved personalets fravær:

Det anbefales, at I ved medarbejderes fravær fremadrettet, har en større opmærksomhed på:

- Hvor mange børn og medarbejdere der er på de tre stuer, og hvorvidt der er behov for at hjælpe hinanden på tværs af stuer, så der fx ikke er tre medarbejdere til 12 børn på en stue og 2 medarbejdere til 15 børn på en anden stue, som det ses på observationsdagen.
- Hvilke medarbejdere der er sammen på legepladsen, og hvilke medarbejdere der er alene på stuerne med en gruppe børn.
- Hvordan antal børn og børnegruppen er sammensat.

Børnenes deltagelsesmuligheder i dagligdagens opgaver og rutiner:

- Det anbefales, at I undersøger hvornår, hvordan og hvor ofte I inddrager børnene i dagligdagens opgaver og rutiner, jf. jeres beskrivelser og mål i jeres læreplan. I forlængelse heraf, undersøg, hvorvidt I på alle stuer kommer i mål med jeres pædagogiske intentioner, som de er beskrevet i jeres læreplan? Hvordan kan I se det i praksis? Hvad skal børnene have ud af at blive inddraget i dagligdagens opgaver og rutiner?

Da forskning fortæller os, at der er en tendens til at vurdere pædagogiske indsatser ud fra intentioner, frem for handlinger anbefales det, at I tager udgangspunkt i konkret data, når I skal undersøge ovenstående. En metode kan fx være at observere eller videofilme overgangen til frokost og selve frokosten og efterfølgende analysere og reflektere over, hvornår børnene har deltagelsesmuligheder. En analysemetode kan være at fejre jeres succeser og notér hver gang I ser, at børnene har deltagelsesmuligheder. I forlængelse heraf, gå på opdagelse i, hvilke positioner og ydre betingelser, der skaber gode betingelser for børnenes deltagelse.

- Det anbefales, at I genbesøger jeres måltidspædagogik, som den er beskrevet i jeres læreplan, evaluerer og justerer denne.
Reflekter over: *Hvordan ser god måltidspædagogik ud i Hvepsebo, hvis vi kommer i mål med vores pædagogiske intentioner? Hvad skal børnene have ud af det? Hvordan kan vi se det i praksis om 3, 6, 9 og 12 måneder? – Hvilke konkrete handlinger skal vi se efter i praksis? Hvornår skal vi konkret evaluere på, hvorvidt vi kommer i mål med vores intentioner og at børnene får det udbytte, som er intentionen?*

Anbefalingerne i dette pejlemærke kan knyttes til arbejdet med det fælles pædagogiske grundlag under temaerne: dannelse, børneperspektiv og pædagogisk læringsmiljø, der beskriver at læringsmiljøerne skal tilrettelægges så børn får mulighed for at være aktive deltagere og medskabere af egen læring.

3. Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

“Alle børn skal have de bedste udviklingsmuligheder for deres sprog”

Vurdering: Vedligehold indsats

Det vurderes, at Hvepsebo arbejder systematisk med at skabe positive udviklingsmuligheder, i forhold til børnenes kommunikative og sproglige udvikling, hvilket tydeligt afspejles i praksis. Det vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning. Dette kommer fx til udtryk ved, at personalet i dialogen, med konkrete eksempler, kan redegøre for, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre, tanker, behov og ideer (jf. styrkede læreplan). Ligesom det beskrives, at der har været og løbende er fælles faglige refleksioner af, hvordan god sprogpædagogisk praksis skal se ud, i Hvepsebo, hen over hele dagen. Det sprogpædagogiske arbejde er beskrevet i læreplanen. Med baggrund heri, vurderes Hvepsebo i *vedligehold indsats*. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der er systematiske procedurer i forhold til hvordan børn i sproglige udfordringer understøttes, i samarbejde med barnets forældre.

Begrundelser:

Dialogen og observationerne tegner et billede af, at der arbejdes systematisk med sprog som en fast del af det pædagogiske arbejde. På observationsdagen ses dette ved, at der hen over formiddagen er tilrettelagt understøttende sproglige læringsmiljøer, hvor det ses at børnene har gode muligheder for at udfolde, øve og eksperimentere med sproget. I praksis kommer dette fx til udtryk ved, at personalet via organisering og tilrettelæggelse af små børnegrupper hen over formiddagen, har skabt gode betingelser for kommunikation, fælles opmærksomhed, sproglige interaktioner og et lavt støjniveau. Ligesom det observeres, at personalet overvejende anvender sprogunderstøttende strategier. F.eks. ses det, at personalet benævner børnenes og egne handlinger, har dialoger med turtagning i flere led, lytter, afventer og giver børnene tid til at finde ord og formulere sig, samt fortolker og udvider børnenes sproglige initiativer. Det ses, at anvendelsen af de sprogunderstøttende strategier er afpasset barnets nærmeste udviklingszone. Dette kommer i praksis til udtryk ved, at personalets handlinger og sprog er tilpasset barnets udtryk, samtidig med, at det ses at personalet kommunikerer i overensstemmelse med børnenes udviklingsmæssige forudsætninger og aldersmæssige udvikling. Fx via brug af mimik og gestik for at understøtte det verbale sprog, samt sætter ord på egne- og børnenes handlinger, følelser og initiativer. Ligesom det observeres, at personalet er opmærksomme på børn, der har behov for længere svartid, hvilket fx ses ved at personalet understøtter børnene i at få ekstra tid og hjælper de øvrige børn med at vente "*vi skal lige høre, hvad X fortæller*". På alle stuer observeres anvendelse af visuelle dagsskemaer, hvor børnene har mulighed for at se, hvad der er planlagt i løbet af dagen. Der observeres flere situationer, hvor personalet har samtaler med børnene, hvor den voksne "udvider" og "strækker" børnenes sprog, som det fx ses da børn og voksne har dialog om, hvad det betyder hvis "*man ikke bryder sig om noget*", og den voksne folder det ud. Særligt observeres, at personalet er gode til at fange det børnene er optaget af og anvender en *udvekslingstone* med åbne nysgerrige spørgsmål, der er med til at udvide børnene sprog og tilskynder børnene til at være i længerevarende dialoger, fx "*Hvorfor kan I bedst lide nr.1?*", "*Har du en idé om, hvad historien skal handle om?*". På observationsdagen ses, at der leges med sproget gennem sang, dialogisk læsning, historiefortælling og børn og voksne der sammen digter egne historier ud fra forskellige billeder.

Ved bekymring for et barns sproglige udvikling, har Hvepsebo fortsat en klar strategi og systematik for hvordan der handles. Der foretages observationer og en afdækning af på hvilke områder barnet er sprogligt udfordret, og hvor barnet har sproglige styrker. Der laves skriftlige individuelle handleplaner, som løbende følges op, justeres og evalueres. Forældrene inddrages altid tidligt i sprogindsatsen omkring deres barn. Forældrene inviteres ind i, hvad der sprogligt arbejdes med i Hvepsebo og forældrene vejledes i, hvordan de hjemme kan understøtte barnets sprog, så der sker et samarbejde mellem hjem og institution. Når det vurderes, at der er grund til en særlig tilrettelagt indsats i forhold til den sproglige udvikling hos børn på en

basisplads, samarbejdes tæt med tale-høre-konsulent fra BCK. I forlængelse af og med baggrund i tale-høre-lærerens vejledning arbejder personalet bevidst med at give børnene et sprogligt løft ved at tilrettelægge forskellige aktiviteter, hvor sproget kommer naturligt i spil.

Det beskrives, at der udarbejdes sprogvurderinger på alle 2-sproget børn, og børn som man er sprogligt bekymret for. I forlængelse af sprogvurderingerne laves en handleplan, som løbende genbesøges, justeres og evalueres.

Det observeres, at det fysiske læringsmiljø overvejende er indrettet så det understøtter børnenes kommunikative og sproglige udvikling. Fx i form af legetøj, spil, papir og blyanter/farver i børnehøjde så børnene fx har adgang til at gøre sig erfaringer med at skrive bogstaver og børnestave. Der ses bogstaver, plakater, børnenes egne sportavler, visuelle dagsskemaer og billeder, der inviterer til at italesætte genstande og til dialoger børnene imellem og mellem børn-voksne. De enkelte stuer er overvejende indrettet i mindre tematiserede legezone, der inviterer til forskellige lege og aktiviteter, som ses, skaber gode muligheder for sproglig interaktion børnene imellem. På alle stuer er der bøger i børnehøjde med mulighed for at finde fordybelse i en bog med sig selv, andre børn eller en voksen.

I dialogen beskrives, at Hvepsebo løbende har fokus på kompetenceudvikling og intern sparring i forhold til at understøtte og videreudvikle det sprogpædagogiske arbejde. Som eksempler nævnes, at Hvepsebos sprogansvarlige deltager i klyngens sprognetværk og bringer viden med tilbage, som videns deles og arbejdes med. I klyngens sprognetværk er det planlagt, at der skal laves en praksisnær pixiudgave af, hvordan god sprogpædagogik ser ud, på baggrund af den viden man får via sproginvesteringscasen. Formålet er at gøre sprogpædagogikken helt praksisnær, så den kan implementeres på alle stuer. Pt. er Hvepsebo optaget af, hvor mange muligheder børnene har for at udfolde sig sprogligt. Derfor vil man iværksætte videooptagelser og praksisfortællinger, hvor man har fokus på, hvor meget de professionelle taler, og hvor mange muligheder børnene har for at udtrykke sig sprogligt.

I dialogen beskrives, at der i hverdagen og på diverse mødefora arbejdes løbende med refleksioner og evaluering af arbejdet med kommunikation og sprog.

Anbefaling:

- Fortsæt den gode sprogpædagogiske praksis der ses.
- I kan videreudvikle den sprogpædagogiske praksis yderligere ved at have faglige dialoger med fokus på, hvordan I kan bringe det sprogpædagogiske arbejde endnu mere i spil på legepladsen.

Arbejdet med anbefalingerne kan knyttes til læreplanstemaet *Kommunikation og sprog* med fokus på at arbejde med sproglige læringsmiljøer hen over hele dagen.

4. Forældresamarbejde – forældrepartnerskab

”Forældre og institutionen skal indgå i et og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel. Forældre er en tæt ressource i forhold til samarbejdet om deres barn”

Vurdering: Vedligehold indsats

På baggrund af beskrivelser i dialogen, vurderes at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at der arbejdes målrettet med pejlemærket, bl.a. qua systematiske forældresamtaler, forældreinddragelse og løbende vidensdeling med forældrene om deres barn. Personalet kan i dialogen redegøre for og komme med konkrete eksempler på forældresamarbejdet, som også er beskrevet i læreplanen. På disse baggrunde vurderes Hvepsebo i *vedligehold indsats*.

Begrundelser:

I dialogen beskrives, at Hvepsebo faciliterer og rammesætter et tæt og ligeværdigt samarbejde med forældrene om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem:

- Formelt forældresamarbejde via forældre- og bestyrelsesmøder.
- Højt informationsniveau. Fx via nyhedsbreve, billeder og dagbog på Aula, der beskriver stuerne pædagogiske praksis. Samt forældremøder, hvor forældrene får mulighed for at få indblik i hverdagen og de pædagogiske intentioner og mål, der er for den pædagogiske praksis.
- Personale der er opmærksom på at spørge ind til familiens hverdag og forældrenes egen viden om deres børn, som inddrages i arbejdet med børnene.
- Ved bekymring for et barns trivsel og udvikling inddrages forældrene tidligt i forløbet, så der er mulighed for dialog og en tidlig indsats i forhold til at samarbejde om at understøtte barnets trivsel, læring og udvikling.
- Forældrene inddrages i udarbejdelse af handleplaner på deres barn.

Der er skabt rammer for løbende dialog og vidensdeling i hverdagen og ved planlagte samtaler med forældrene, om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem:

- Løbende dialog om barnets hverdag, trivsel, læring og udvikling i form af daglige overleveringer og dialog med forældrene.
- Systematiske forældresamtaler om barnets trivsel, læring og udvikling i form af trivselssamtaler 3 måneder efter start, 5-års status-samtale. Der tages udgangspunkt i praksisfortællinger og en fast spørgeramme til samtalerne, som anvendes på tværs af stuer. For børn på en basisplads afholdes løbende forældre- og netværkssamtaler. Desuden er der mulighed for behovssamtaler, foranlediget af såvel forældre som personale.

I dialogen beskrives, at der er et aktivt forældreråd, hvor der er et godt og tæt samarbejde. Der afholdes løbende møder i forældrerådet, hvor det beskrives, at det opleves, at forældrerådet har mulighed for at komme med et forældreperspektiv på den pædagogiske praksis. Det beskrives, at der på det første konstituerende møde efter valg til forældrerådet laves en forventningsafstemning for forældrerådets virke og hvor det drøftes, hvordan forældrepartnerskabet skal forstås i Hvepsebo, men det er ikke nedskrevet. Videre beskrives, at de øvrige forældre via forældremøder og udsendte referater er orienteret om forældrerådets kontaktoplysninger, og hvordan forældrerådet kan bruges.

Forældrerådsrepræsentanten beskriver, at det set fra et forældreperspektiv opleves, at der er en stor imødekommenhed, og at børn og forældre bliver mødt positivt i hverdagen, og at der bliver taget hensyn til det enkelte barns behov. Forældreråds-repræsentanten udtrykker tilfredshed med den daglige dialog, og hverdagsinformation i Hvepsebo, og oplever at personalet beskriver, hvilke refleksioner og intentioner, der

ligger bag Hvepsebos pædagogiske praksis. Samtidig udtrykkes, et ønske om et større fokus på formidling til forældrene i forhold til, hvordan hjem og forældre kan samarbejde om arbejdet med børnenes udvikling og hvilke forventninger institutionen har til forældrene, fx i forhold til motorik, selvhjulpethed, sprog, renlighed, så der skabes bedre muligheder for, at forældrene kan støtte op, da oplevelsen er at dette kan styrke forældresamarbejdet yderlig.

Via løbende sparring mellem kollegaer og sparring med pædagogisk leder og afdelingsledere sikres, at medarbejderne har faglige kompetencer til at indgå i et konstruktivt forældresamarbejde, fx i forhold til svære forældresamtaler eller få forskellige perspektiver på forældresamarbejdet.

Blandt personalet laves løbende mundtlige refleksioner og evalueringer af forældresamarbejdet. Forældrenes oplevelser af forældresamarbejdet inddrages på forældremøder, forældrerådsmøder og ved forældresamtaler, hvor der spørges ind til forældrenes oplevelser af forældresamarbejdet i forhold til deres barn.

Anbefalinger:

- Fortsæt det gode arbejde i forhold til at skabe gode betingelser for et tæt samarbejde om børnenes glæde, trivsel, læring og udvikling.
- Nedskriv en ramme for bestyrelsesarbejdet herunder en definition på, hvordan forældrepartnerskabet i Hvepsebo skal forstås, så disse kan genbesøges, justeres og evalueres.
- Det anbefales, at I fremadrettet kort får nedskrevet jeres refleksioner og evaluering af jeres forældresamarbejde, så disse kan genbesøges i forhold til løbende at undersøge, hvorvidt I når i mål med jeres gode intentioner omkring forældresamarbejdet.

Nærværende pejlemærke kan kobles til den styrkede læreplans krav om forældresamarbejdet (Styrkede læreplan side 24).

5. Sammenhæng – også i overgange

”Alle børn skal opleve en helhed i deres liv. Ved overgangen fra et tilbud til et andet, skal barnet og deres forældre opleve, at der samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang”

Vurdering: Vedligehold indsats

På baggrund af beskrivelser i dialogen vurderes, at Hvepsebo i praksis arbejder målrettet med pejlemærket, så det er synligt i børnenes hverdag. Dette kommer til udtryk ved, at personalet i dialogen med konkrete eksempler kan redegøre for, hvordan der arbejdes systematisk med at sikre tryghed og sammenhænge i overgangene fra et tilbud til et andet. På baggrund heraf, vurderes Hvepsebo i *vedligehold indsats*.

Begrundelser:

Hvepsebo har systematiske strategier for, modtager- og afgiver-perspektivet i forbindelse med børnenes overgange. Der er faste procedure for modtagelse af- og barnets første tid i Hvepsebo. Ligesom der er faste procedure for overlevering af børnene til KKFO/skole. Desuden er der faste procedure for modtagelse af børn der starter på en basisplads. I praksis kan strategierne ses ved følgende:

- Forud for start modtager barn og familie et velkomstbrev og tegninger fra stuen, som barnet skal starte på.
- Børnenes modtagelse og første tid i institutionen aftales i tæt dialog med forældrene og med respekt for det enkelte barn og families behov.
- Pensionistgruppen for kommende frit/skolebørn med fokus på aktiviteter, der understøtter børnenes udvikling og trivsel, så børnene har de bedste forudsætninger for kommende deltagelse i fritids- og skolelivet.
- Besøg på Skole og KKFOen Ved Skolen På Strandboulevarden med det formål at give børnene indblik i, hvad en KKFO og skole er, så der skabes bedre udgangspunkt for dialog med børnene om den kommende overgang.
- For kommende skolestartere besøges barnets kommende skole.
- 5-års status på kommende frit/skole startere og forældresamtaler, hvor personale og forældre har en dialog om, hvordan hjem og børnehaven kan samarbejde om, at give barnet de bedste betingelser for deltagelse i fritids- og skolelivet.
- Der udarbejdes vidensoverdragelser til KKFO/skole på alle børn, med forældrenes samtykke, jf. mål for Stærkt samarbejde.
- Der laves handleplaner på børn, hvis skolestart udsættes.
- For børn i udsatte positioner, er der (med forældrenes samtykke) særlig opmærksomhed på overlevering til KKFO og skole, så der sker en videndeling af barnets behov og styrker.
- For børn på en basisplads arbejdes med udvidet vidensoverdragelse. Der er et tæt samarbejde mellem institution og supporten fra Børnecenter København med henblik på at finde det rette skoletilbud, og i forhold til at sikre, at den kommende skole er klædt på i forhold til at modtage barnet, så der kan ske en glidende overgang.

Der er etableret en stærk samarbejdsaftale, jf. mål for stærkt Samarbejde med Skolen På Strandboulevarden. Stærkt Samarbejde i sin oprindelig form har været sat på pause i sin oprindelig form, men genoptages igen.

Anbefalinger:

- Fortsæt det positive arbejde, der skaber gode betingelser og sammenhænge i overgangene.

Nærværende pejlemærke kan kobles til den styrkede læreplans krav om sammenhæng til børnehaveklassen.

6. Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

”Alle Institutioner skal vælge en konkret metode, således at der – på mangfoldige måder – arbejdes systematisk og reflekteret. Institutionerne skal skabe rum for refleksion over det pædagogiske arbejde og kunne indgå i en dialog omkring deres pædagogiske praksis. I valg af metode skal der tages afsæt i den enkelte institutions børnegruppe og øvrige lokale forhold”

Vurdering:

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at Hvepsebo arbejder med pejlemærket, men det ses ikke tydeligt omsat i praksis på alle parameter, så det har sat tilstrækkelige tydelige spor i praksis. I dialogen kan personalet redegøre for,

hvordan der systematisk arbejde med systematisk mødevirksomhed, TOPI, SMTTE, handleplaner og statusbeskrivelser for børn på en basisplads. I dialogen drøftede vi, at det i praksis og i personalets møde med børnene tydeligt ses, at udvikling og refleksion er en integreret del af hverdagen, hvor personalet løbende analyserer, vurderer, evaluerer og udvikler praksis. De udslagsgivende parameter for vurderingen *tilpas indsats* er at der er udviklingspotentiale i forhold til:

- Systematikken omkring udarbejdelse af handleplaner for skoleudsættelser med fokus på at sætte tydelige mål, tiltag og tegn.
- Justering af systematikken i forhold til arbejdet med handleplaner og inddragelse af forældre for børn på en basisplads, så disse lever op til de retningslinjer, der er iværksat med virkning fra 26.07.2021, jf. beskrivelsen af opgaven på Serviceportalen.
- Evaluering af den styrkede læreplan, så den lever op til kravene, som de er beskrevet i dagtilbudsloven §9.

Begrundelser:

Systematik og anvendelse af metoder:

Som udgangspunkt for et fælles fagligt fundament for den pædagogiske praksis arbejdes metodisk med SMTTE, ICDP, og TOPI.

SMTTE anvendes som en systematisk metode til udarbejdelse af handleplaner, planlægning, samt evaluering af den pædagogiske praksis. Forældre inddrages i arbejdet med handleplaner på deres barn. Det beskrives, at der i forbindelse med planlægning, er fokus på *hvad børnene skal have ud af en given aktivitet/indsats og hvordan personalet skal positionere sig.*

På baggrund af udarbejdede handleplaner for skoleudsættelser, drøftede vi i dialogen, at handleplanerne har grundige beskrivelser af barnet, men fremadrettet bør have et større fokus på tydelige mål, tegn og tiltag. Ligesom vi drøftede, at evalueringen af læreplanen der er gjort ekstern for forældrene i forhold til evaluering af den pædagogiske praksis, ikke har karakter af en evaluering af den styrkede læreplan, men mere er en beskrivelse af, hvordan der arbejdes i Hvepsebo.

Mulighed for dialog og refleksion over det pædagogiske arbejde:

Det beskrives, at der er en fast struktur for personale- og stuemøder, som afholdes på månedlig basis. Det beskrives, at møderne giver mulighed for fælles faglige refleksioner, feedback, videndeling og løbende evaluering af praksis. Videre beskrives, at der er en fast systematik i forhold til dagsorden og referat af møderne, så der er mulighed for løbende at genbesøge de pædagogiske drøftelser og de SMTTE'er, der er lavet.

Anvendelse af data til understøttelse og udvikling af det pædagogiske læringsmiljø:

I dialogen beskrives, hvordan TOPI løbende anvendes til at se hvorvidt der er behov for at justere på læringsmiljøerne omkring børnene. Ligesom data fra observationer af egen praksis, herunder praksisfortællinger og anbefalingerne fra det årlige tilsyn løbende anvendes til at drøfte og videreudvikle de pædagogiske læringsmiljøer.

Faglig kompetenceudvikling:

I dialogen beskrives, at der løbende er fokus på kompetenceudvikling for personalet. fx via løbende sidemandsoplæring og egen løbende kompetenceudvikling på møder, via pædagogisk sparring og gennem den support der modtages via BCK. Hele personalegruppen er uddannet i ICDP og man har et ønske om, at hele personalegruppen i det kommende år genbesøger og får et brush up på metoden.

På tværs af klyngen er der oprettet forskellige netværk fx om sprog og arbejdet med den styrkede læreplan, hvor alle enheder vidensdeler på tværs af klyngen.

Evalueringskultur:

I dialogen beskrives, at der løbende evalueres via SMMTE, på læringsmiljøerne, handleplaner og statusbeskrivelser, som løbende genbesøges på stue- og personalemøder. Disse er skriftliggjorte og dokumenteret internt, så de er mulige at genbesøge, med det formål at personalet løbende kan lave nedslag i praksis og se, hvorvidt de kommer i mål med deres pædagogiske intentioner. Videre beskrives, at hverdagspædagogikken drøftes og evalueres løbende på personalemøder, hvor personalet løbende er i faglig dialog om hvorvidt der skal udvikles og justeres på praksis. Løbende evaluering af de pædagogiske læringsmiljøer er gjort ekstern for forældre på forældremøder og via evalueringen af læreplanen, som er offentliggjort på hjemmesiden, men for nuværende ikke lever op til kravene for evaluering af læreplanen, jf. Dagtilbudsloven §9.

Anbefalinger:

Handleplaner i forbindelse med skoleudsættelser:

- Fremadrettet bør der være større opmærksomhed på at lave tydeligere mål, tiltag og tegn når der udarbejdes handleplaner for børn, der skoleudsættes.

Evalueringskultur – Evaluering af den styrkede læreplan:

- Fortsæt den positive proces med løbende at evaluere læringsmiljøer og handleplansindsatser på enkelte børn og børnegruppen på stue- og personalemøder.
- Der skal udarbejdes en evaluering af jeres pædagogiske læreplan, som skal offentliggøres på hjemmesiden. Der skal i evalueringen indgå pædagogisk dokumentation. Det er et krav, at evalueringen tager udgangspunkt i de pædagogiske mål, og en vurdering af sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og hvorvidt noget i læringsmiljøet fremadrettet skal være anderledes på baggrund af evalueringen. Jf. § 9 i dagtilbudsloven. I praksis betyder det, at evalueringen skal være en del af den fremtidige planlægning, hvilket betyder at fremtidige aktiviteter, rutinesituationer m.m. planlægges på baggrund af fortidens erfaringer, som er blevet synlig via evalueringen af praksis. Eksempler på spørgsmål, der kan stilles:
 - *Målet var, at børnenes udbytte var (...), vi arbejdede på denne måde (...).*
 - *Vi er blevet klogere på (...)*
 - *Hvad skal forblive, justeres og ændres i læreplanen?*

I kan finde hjælpes spørgsmål og en skabelon til, hvordan evalueringen kan gribes an på serviceportalen under: *Evaluering af den styrkede læreplan*. [Evaluering af arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan | Børne- og ungdomsforvaltningen \(kk.dk\)](#)

Den pædagogiske konsulent stiller sig gerne til rådighed i forbindelse med sparring på opgaven.

Den nye ramme for afholdelse af netværksmøde, forældresamarbejde og handleplaner for børn på en basisplads:

- Det gode systematiske arbejde, der beskrives i forhold til netværksmøder, handleplaner og inddragelse af forældre i forhold til børn på en basisplads, skal gennemgås og justeres, så Hvepsebo følger den ramme og de metoder det er besluttet, alle institutioner med basispladser skal følge, herunder handleplan og dialogark til brug ved de kvartalsvise udviklingssamtaler. I kan se de nye rammer på serviceportalen under udvidet forældresamarbejde og handleplansarbejde i basispladser: [Udvidet forældresamarbejde og handleplansarbejde i basispladser | Børne- og ungdomsforvaltningen \(kk.dk\)](#)

Opfølgning:

- Konsulentten stiller sig naturligvis til rådighed i forbindelse med uddybning af tilsynsrapporten og sparring i forhold til anbefalingerne.
- Observationerne og den faglige dialog tegner fortsat et billede af et reflekteret og højt fagligt grundlag for den pædagogiske praksis. Denne reflekterede tilgang til den pædagogiske praksis afspejler sig positivt i observationerne, hvilket ses giver en positiv effekt for den pædagogiske kvalitet børnene møder i hverdagen.
Nærværende tilsynsrapport skal ses som personalets arbejdsredskab det kommende år, i forhold til at sætte spot på, hvor der er udviklingspotentiale i forhold til at kvalificere den pædagogiske praksis og den eksisterende høje faglighed yderlig.

Ud fra en samlet vurdering af dialogen og observationerne gives nedenstående opmærksomhedspunkter:

- Organisering af personaleressourcerne ved personalets fravær.
- Fokus på børnenes deltagelsesmuligheder i dagligdagens opgaver og rutiner.
- Videreudvikling af refleksion og systematik med fokus på handleplaner for skoleudsættelser og evaluering af den styrkede læreplan.